

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายจรรยา หะวานนท์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๓/๒๕๖๕

เรื่องพิจารณาที่ ๑๐/๒๕๖๕

วันที่ ๑๔ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง ศาลแพ่ง ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๒๒ วรรคสอง และมาตรา ๘๑
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่งและวรรคสอง หรือไม่

ความเห็น

คดีนี้ ศาลแพ่งส่งคำโต้แย้งของจำเลยในคดีหมายเลขดำที่ พ ๑๒๑๔/๒๕๖๒ เพื่อให้
ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๒๒
วรรคสอง และมาตรา ๘๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๗
หรือไม่ จำเลยโต้แย้งว่า มาตรา ๒๒ บัญญัติห้ามไม่ให้ผู้ให้หลักประกันนำทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน
ตามพระราชบัญญัตินี้ไปจำหน่ายเพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ มิฉะนั้นการจำหน่ายนั้นตกเป็นโมฆะ จำกัดสิทธิ
ในทรัพย์สิน และมาตรา ๘๑ ให้ผู้รับหลักประกันบังคับชำระหนี้ประกันที่ขาดอายุความได้นั้น จำกัดสิทธิ
การต่อสู้คดีของผู้ให้หลักประกัน บทกฎหมายทั้งสองจำกัดสิทธิในการใช้สิทธิของบุคคล โดยไม่ระบุ
เหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ จึงเป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

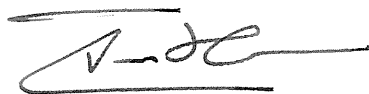
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๗ เป็นบทบัญญัติในหมวดสิทธิและเสรีภาพ
ของปวงชนชาวไทย มาตรา ๒๖ กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัด
สิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่งและวรรคสอง รับรองคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สิน
และการสืบทอด และการจำกัดสิทธิของบุคคลจะกระทำได้โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายเท่านั้น

พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ ระบุเหตุผลในการตราไว้ท้ายพระราชบัญญัติว่า เนื่องจากมีทรัพย์สินที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจแต่ไม่สามารถนำไปประกันการชำระหนี้ด้วยการจำนองหรือจำนำได้ เพราะไม่เข้าหลักการตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัตินี้จึงตราขึ้นเพื่อรองรับการนำทรัพย์สินดังกล่าวมาใช้เป็นประกันการชำระหนี้ สร้างระบบการบังคับหลักประกันในลักษณะที่ไม่ต้องส่งมอบการครอบครองแก่เจ้าหนี้ ที่มีความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและเป็นธรรม อันจะเป็นประโยชน์ต่อการประกอบธุรกิจ โดยมาตรา ๒๒ กำหนดสิทธิของผู้ให้หลักประกัน ความในวรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ผู้ให้หลักประกันมีสิทธิครอบครอง ใช้สอย แลกเปลี่ยน จำหน่าย จ่ายโอน และจำนองทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน รวมทั้งใช้เป็นหลักประกันใช้ในการผลิต นำไปรวมเข้ากับทรัพย์สินอื่นใช้ไปสิ้นไปในกรณีที่ครอบครองเพื่อการใช้สอยเปลี่ยนแปลง และได้ดอผลของทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน เว้นแต่คู่สัญญาจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น ความในวรรคสอง บัญญัติว่า ผู้ให้หลักประกันจะนำทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันตามพระราชบัญญัตินี้ไปจำนำเพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ต่อไปมิได้ มิฉะนั้นการจำนำนั้นตกเป็นโมฆะ กรณีมาตรา ๒๒ วรรคสอง เห็นว่า ตามมาตรา ๘ ทรัพย์สินที่ให้นำมาเป็นหลักประกันได้ตามกฎหมายนี้ มีทั้งทรัพย์สินที่เป็นสังหาริมทรัพย์สังหาริมทรัพย์ที่มีทะเบียน อสังหาริมทรัพย์ ทรัพย์สินทางปัญญา ได้แก่ กิจการ บัญชีเงินฝากธนาคาร สิทธิเรียกร้อง สินค้าคงคลัง ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า ไม้ยืนต้น เป็นต้น เมื่ออยู่ภายใต้ระบบการบังคับหลักประกันตามกฎหมายนี้ ผู้ให้หลักประกันนำทรัพย์สินไปตราไว้แก่ผู้รับหลักประกันเพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ได้ โดยไม่ต้องส่งมอบทรัพย์สินนั้นไว้แก่ผู้รับหลักประกัน และเพื่อให้ทรัพย์สินในครอบครองเกิดประโยชน์แก่ผู้ให้หลักประกัน กฎหมายบัญญัติรับรองสิทธิของผู้ให้หลักประกัน ตามมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง เพียงแต่สิทธินั้นไม่ครอบคลุมถึงการให้นำทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันตามพระราชบัญญัตินี้ไปจำนำตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง เนื่องจากสาระสำคัญของสัญญาจำนำตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๔๗ คือ ผู้จำนำต้องส่งมอบทรัพย์สินซึ่งเป็นสังหาริมทรัพย์ให้อยู่ในครอบครองของผู้รับจำนำเพื่อประกันการชำระหนี้ ซึ่งไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจที่ให้นำทรัพย์สินไปตราไว้แต่ไม่ต้องส่งมอบทรัพย์สินนั้น หากกฎหมายให้สิทธินำทรัพย์สินไปจำนำต่อได้ อาจเกิดปัญหาความขัดกันแห่งกฎหมาย ทั้งอาจเป็นช่องว่างทางกฎหมายให้ลูกหนี้อาศัยเป็นเหตุแห่งความระงับสิ้นไปเฉพาะส่วนของสัญญาจำนำตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๖๙ (๒) ที่ว่า จำนำย่อมระงับสิ้นไปเมื่อผู้รับจำนำยอมให้ทรัพย์สินจำนำกลับคืนไปสู่ความครอบครองของผู้จำนำ ซึ่งกฎหมายยังประโยชน์แก่ลูกหนี้ แต่ไม่เป็นธรรมแก่เจ้าหนี้ตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๒๒ วรรคสอง จึงไม่ให้สิทธิแก่ผู้ให้หลักประกันจะนำทรัพย์สินที่เป็น

หลักประกันไปจำนำต่อ สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมายตามที่ระบุเหตุผลไว้ ทั้งยังไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และไม่เป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของประชาชน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

กรณีมาตรา ๘๑ ที่บัญญัติว่า ผู้รับหลักประกันจะบังคับหลักประกันแม้เมื่อหนี้ที่ประกันนั้นขาดอายุความแล้วก็ได้ แต่จะบังคับเอาดอกเบี้ยที่ค้างชำระตามสัญญาหลักประกันทางธุรกิจเกินกว่าห้าปีไม่ได้ เห็นว่า หนี้ที่ประกันขาดอายุความไม่เป็นเหตุให้สัญญาหลักประกันทางธุรกิจระงับสิ้นไป ดังนั้นเจ้าหนี้ยังคงมีสิทธิเรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้ประกันอยู่ แม้สิทธิเรียกร้องในหนี้ที่ประกันขาดอายุความและลูกหนี้อาจมีสิทธิที่จะปฏิเสธการชำระหนี้ได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๑๐ ที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไป มาตรา ๘๑ ของพระราชบัญญัตินี้ จึงต้องบัญญัติรับรองและคุ้มครองสิทธิของผู้รับหลักประกันที่จะบังคับชำระหนี้ตามสัญญาประกันจากหลักประกัน แม้ว่าหนี้ที่ประกันนั้นจะขาดอายุความแล้วก็ตาม ทั้งนี้ เพื่อสร้างระบบการบังคับหลักประกันที่มีความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและเป็นธรรม อันจะเป็นประโยชน์ต่อการประกอบธุรกิจ บทกฎหมายดังกล่าวไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และไม่ใช้บทกฎหมายจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของประชาชน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงเห็นว่า พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๒๒ วรรคสอง และมาตรา ๘๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

(นายจिरินติ หะวานนท์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ